

Βρυξέλλες, 15 Μαρτίου 2018
(OR. en)

7165/18

SOC 141
EMPL 103
ECOFIN 239
EDUC 99

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Με ημερομηνία: 15 Μαρτίου 2018

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

αριθ. προηγ. εγγρ.: 6570/18 + COR 1

Θέμα: Ετήσια Επισκόπηση της Ανάπτυξης για το 2018 και Κοινή Έκθεση για την Απασχόληση
- Συμπεράσματα του Συμβουλίου (15 Μαρτίου 2018)

Διαβιβάζονται συνημμένως στις αντιπροσωπίες τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την Ετήσια Επισκόπηση της Ανάπτυξης για το 2018 και την Κοινή Έκθεση για την Απασχόληση, τα οποία ενέκρινε το Συμβούλιο κατά τη σύνοδό του στις 15 Μαρτίου 2018.

Ετήσια Επισκόπηση της Ανάπτυξης για το 2018 και Κοινή Έκθεση για την Απασχόληση

Συμπεράσματα του Συμβουλίου

ΣΗΜΕΙΩΝΟΝΤΑΣ ΟΤΙ

1. Η κατάσταση στον τομέα της απασχόλησης και στον κοινωνικό τομέα βελτιώνεται σταθερά, αν και εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές αποκλίσεις εντός και μεταξύ των κρατών μελών.
2. Το Νοέμβριο του 2017, το ποσοστό ανεργίας εντός ΕΕ ανήλθε σε 7,3 % (8,7 % στη ζώνη του ευρώ). Η απασχόληση υπερέβη την προ κρίσης μέγιστη τιμή της κατά 2,1 % το τρίτο τρίμηνο του 2017 και η ανεργία των νέων καθώς και η μακροχρόνια ανεργία εξακολουθούν να μειώνονται. Ωστόσο, η πρώτη παραμένει στο 16,7 % και η δεύτερη αντιπροσωπεύει σχεδόν το ήμισυ της συνολικής ανεργίας σε ορισμένα κράτη μέλη. Και οι δύο εξακολουθούν να αποτελούν σημαντικό πρόβλημα σε ορισμένα κράτη μέλη.
3. Ο στόχος της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για ποσοστό απασχόλησης 75 % για άνδρες και γυναίκες μπορεί να είναι εφικτός, αν και ορισμένα κράτη μέλη θα πρέπει να προβούν σε σημαντικές βελτιώσεις προκειμένου να επιτύχουν τους εθνικούς τους στόχους. Ειδικότερα, θα πρέπει να ενισχυθεί η συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας. Το χάσμα στον τομέα της απασχόλησης μεταξύ των δύο φύλων έχει παραμείνει αμετάβλητο: παρόλο που υπάρχουν σημαντικές διακυμάνσεις μεταξύ των κρατών μελών, το ποσοστό απασχόλησης σε ολόκληρη την ΕΕ για τις γυναίκες ανέρχεται στο 66,4 %, σε σύγκριση με το 78 % για τους άνδρες κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2017.
4. Το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών συνέχισε να αυξάνεται, έχοντας φτάσει πλέον στη μέγιστη τιμή του για την ΕΕ που είχε καταγραφεί το 2009, κυρίως χάρη στην αύξηση των θέσεων εργασίας και λιγότερο στην αύξηση των μισθών. Εντούτοις, σε ορισμένα κράτη μέλη το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών δεν έχει επανέλθει ακόμη στα προ κρίσης επίπεδα. Το ποσοστό των ατόμων που κινδυνεύουν από τη φτώχεια ή τον κοινωνικό αποκλεισμό συνέχισε να μειώνεται και έχει πλέον φτάσει στα επίπεδα του 2008. Αυτό οφείλεται κυρίως στις σημαντικές μειώσεις στο ποσοστό σοβαρής υλικής στέρησης και στο ποσοστό του πληθυσμού που ζει σε νοικοκυριά στα οποία δεν εργάζεται (σχεδόν) κανείς.

5. Παρά τη θετική αυτή τάση, ο συνολικός αριθμός των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού παραμένει σε πολύ υψηλά επίπεδα: 118 εκατομμύρια άτομα ή 23,5 % του συνολικού πληθυσμού το 2016 (22,5% για τους άνδρες και 24,4% για τις γυναίκες). Αυτό σημαίνει ότι η ΕΕ βρίσκεται πολύ μακριά από την επίτευξη του στόχου της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για έξοδο τουλάχιστον 20 εκατομμυρίων ανθρώπων από τον κίνδυνο της φτώχειας ή του κοινωνικού αποκλεισμού.
6. Παρατηρείται συνεχής επιδείνωση του μεγέθους και της διάρκειας της φτώχειας σε ορισμένα κράτη μέλη καθώς και σημάδια επιδείνωσης ως προς την επάρκεια των κοινωνικών παροχών, όπως αποδεικνύει η αύξηση του κινδύνου φτώχειας για άτομα που ζουν σε νοικοκυριά στα οποία δεν εργάζεται κανείς ή σχεδόν κανείς. Ο επίμονος χαρακτήρας των σχετικά μεγάλων εισοδηματικών ανισοτήτων, οι οποίες συχνά συνδέονται με άνισες ευκαιρίες ως προς την πρόσβαση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την κοινωνική προστασία και αντικατοπτρίζουν μη ικανοποιητικές επιδόσεις στην αγορά εργασίας, εγείρει μεγάλες ανησυχίες όσον αφορά την κοινωνική ένταξη και τη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη. Τα παιδιά παραμένουν ιδιαίτερα ευάλωτα, καθώς πάνω από 25 εκατ. ή 26,4 % εξακολουθούν να διατρέχουν τον κίνδυνο της φτώχειας ή του κοινωνικού αποκλεισμού το 2016.
7. Η απασχόληση και τα κοινωνικά ζητήματα έχουν αποκτήσει όλο και μεγαλύτερη σημασία κατά τους τελευταίους κύκλους του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Η πρόσφατη διακήρυξη για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων τόνισε περαιτέρω τη σημασία της κοινωνικής διάστασης της ΕΕ. Στόχος του πυλώνα είναι να χρησιμεύσει ως οδηγός για την επίτευξη ουσιαστικών αποτελεσμάτων ως προς την απασχόληση και τα κοινωνικά ζητήματα κατά την αντιμετώπιση των σημερινών και μελλοντικών προκλήσεων, αποτελεσμάτων που στοχεύουν άμεσα στην εκπλήρωση των βασικών αναγκών των πολιτών, και για τη διασφάλιση καλύτερης θέσπισης και εφαρμογής των κοινωνικών δικαιωμάτων. Ο πυλώνας χρησιμεύει ως πυξίδα για μια κοινή προσέγγιση για την προστασία και ανάπτυξη των κοινωνικών δικαιωμάτων και την προώθηση της ανοδικής κοινωνικής σύγκλισης.

ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΟΝΤΑΣ ΤΑ ΕΞΗΣ

8. Η συνεχής οικονομική ανάπτυξη οδήγησε στην περαιτέρω βελτίωση της κατάστασης της αγοράς εργασίας. Η δημιουργία θέσεων απασχόλησης συνεχίζεται με σταθερό ρυθμό. Ωστόσο, δεν υπάρχει περιθώριο για εφησυχασμό και θα πρέπει να επιδιώκεται η ανοδική σύγκλιση της απασχόλησης και των κοινωνικών αποτελεσμάτων. Η συνέχεια των προτεραιοτήτων πολιτικής της Ετήσιας Επισκόπησης της Ανάπτυξης είναι, ως εκ τούτου, ευπρόσδεκτη, ιδίως η έμφαση στην απασχόληση και τα κοινωνικά ζητήματα και στο «ενάρτετο τρίγωνο» της ενίσχυσης των επενδύσεων, της επιδίωξης διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και της διασφάλισης υπεύθυνων δημοσιονομικών πολιτικών.

9. Οι ώρες εργασίας ανά εργαζόμενο αυξήθηκαν με πολύ βραδύτερο ρυθμό απ' ό,τι τα επίπεδα απασχόλησης. Η αναγκαστική μερική απασχόληση καθώς και η προσωρινή απασχόληση παραμένουν σε υψηλά επίπεδα. Ο κατακερματισμός της αγοράς εργασίας εξακολουθεί να είναι ιδιαίτερα προβληματικός σε ορισμένα κράτη μέλη, παρά τη μεγάλη ετερογένεια ως προς τη φύση του φαινομένου. Η αύξηση των μισθών παραμένει σε χαμηλά επίπεδα και η φτώχεια των εργαζομένων συνεχίζεται σε μεγάλο βαθμό. Είναι, επομένως, σημαντικό να δοθεί έμφαση στην ποιότητα καθώς και στην ποσότητα της απασχόλησης για την αντιμετώπιση της φτώχειας των εργαζομένων.
10. Ο μεταβαλλόμενος κόσμος της εργασίας απαιτεί σύγχρονες πολιτικές για την εκπαίδευση και τις δεξιότητες, και η ισχυρή έμφαση σε αυτές τόσο στην Ετήσια Επισκόπηση της Ανάπτυξης όσο και στις ανά χώρα συστάσεις για το 2017 είναι ως εκ τούτου ιδιαίτερα ευπρόσδεκτη. Στις ιδιαίτερες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η ΕΕ περιλαμβάνονται η ισχυρή συσχέτιση των εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων με το κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο και την καταγωγή από οικογένειες μεταναστών, το χαμηλό ποσοστό συμμετοχής στη διά βίου μάθηση, οι αναντιστοιχίες δεξιοτήτων και, σε ορισμένες περιπτώσεις, η απουσία κατάλληλα ειδικευμένου εργατικού δυναμικού. Η εμφάνιση νέων μορφών εργασίας καθώς και ο αυξανόμενος αριθμός μεταβάσεων κατά τη διάρκεια της επαγγελματικής σταδιοδρομίας μπορούν, επίσης, να οδηγήσουν στην ανάγκη να συνεχιστεί ο εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, ώστε όλοι οι εργαζόμενοι, ανεξάρτητα από το καθεστώς απασχόλησής τους, να προστατεύονται και να μπορούν να αξιοποιούν πλήρως τις νέες ευκαιρίες, όπως αυτές που προσφέρει η ψηφιοποίηση και η κοινωνική και η πράσινη οικονομία.
11. Οι γυναίκες αντιπροσωπεύουν σημαντικό ανεκμετάλλευτο δυναμικό για την αγορά εργασίας· η συμμετοχή τους στην αγορά εργασίας πρέπει να υποστηρίζεται από σύγχρονες πολιτικές που να διασφαλίζουν την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής για τις γυναίκες και τους άνδρες, συμπεριλαμβανομένων της πρόσβασης σε ποιοτικές και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες παιδικής φροντίδας καθώς και της ευέλικτης εργασίας, καταργώντας, κατά περίπτωση, τα φορολογικά αντικίνητρα για το δεύτερο εργαζόμενο μέλος της οικογένειας και μειώνοντας τις μισθολογικές διαφορές μεταξύ των δύο φύλων.
12. Ορισμένες ομάδες εξακολουθούν να μην είναι επαρκώς ενσωματωμένες στην αγορά εργασίας, γεγονός που εμποδίζει την μελλοντική αύξηση των ποσοστών απασχόλησης. Υπάρχουν ιδιαίτερα προβλήματα όσον αφορά τη συμμετοχή στην αγορά εργασίας των νέων, των υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα, των εργαζόμενων μεγαλύτερης ηλικίας, των μακροχρόνια ανέργων καθώς και των πολλαπλώς μειονεκτούντων ατόμων, των ατόμων με αναπηρίες και των ανειδίκευτων. Οι ειδικές ανάγκες των ομάδων αυτών θα πρέπει, κατά περίπτωση, να αντιμετωπίζονται στο πλαίσιο γενικών πολιτικών για την αγορά εργασίας και κοινωνικών πολιτικών. Σημαντικό ρόλο μπορεί να διαδραματίσει εν προκειμένω μια ισορροπημένη προσέγγιση στον τομέα της κοινωνικής προστασίας και στις ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας.

13. Οι κοινωνικές επενδύσεις και οι προληπτικές προσεγγίσεις είναι απαραίτητες για την ενίσχυση των ικανοτήτων όλων των ατόμων να συμμετέχουν ενεργά στην κοινωνία και την οικονομία, εξασφαλίζοντας με τον τρόπο αυτό καλύτερα κοινωνικά αποτελέσματα και προωθώντας την οικονομική ανθεκτικότητα και παραγωγικότητα. Η αποδοτική και αποτελεσματική κοινωνική προστασία συμβάλλει στην κοινωνική ένταξη και τη διαφύλαξη του βιοτικού επιπέδου, καθώς και στην πρόληψη της φτώχειας και των ανισοτήτων. Για τα πρόσωπα σε ηλικία εργασίας που είναι αποκλεισμένα από την αγορά εργασίας ενώ μπορούν να εργαστούν, απαιτείται επαρκής εισοδηματική στήριξη σε συνδυασμό με ποιοτικές κοινωνικές υπηρεσίες και στήριξη της επανένταξής τους στην αγορά εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της παροχής εξειδικευμένων ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας. Για όσους αδυνατούν να εργαστούν, θα πρέπει να παρέχεται επαρκής στήριξη για την κοινωνική τους ένταξη. Η στήριξη της συμμετοχής των γονέων στην αγορά εργασίας πρέπει να συμβαδίζει με σύγχρονες πολιτικές για την προώθηση της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής και την πρόσβαση σε υπηρεσίες παιδικής μέριμνας. Για τη μείωση του αριθμού των παιδιών που κινδυνεύουν από τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό και για τη διάσπαση του κύκλου της διαγενεακής φτώχειας απαιτούνται προληπτικές προσεγγίσεις και έγκαιρη παρέμβαση.
14. Η δημογραφική αλλαγή θα εξακολουθήσει να θέτει μεγάλες προκλήσεις που θα πρέπει να αντιμετωπιστούν. Η επάρκεια των συντάξεων θα πρέπει να εξασφαλιστεί με παράλληλη διασφάλιση της βιωσιμότητας των συνταξιοδοτικών συστημάτων. Οι πρόσφατες αυξήσεις των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης και η ύπαρξη περισσότερο ευέλικτων ρυθμίσεων εργασίας συνέβαλαν στην αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας των εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας, αλλά πρέπει να γίνουν ακόμη περισσότερα. Οι επικουρικές συντάξεις και άλλοι τύποι συνταξιοδοτικής αποταμίευσης θα μπορούσαν επίσης να έχουν θετική επίδραση σε κάποια κράτη μέλη. Τα μέτρα αυτά θα πρέπει να συνοδεύονται από πρόσθετα μέτρα, όπως: πολιτικές που να διασφαλίζουν την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής· τον εκσυγχρονισμό του εργασιακού περιβάλλοντος, διαφυλάσσοντας παράλληλα την ποιότητα των συνθηκών εργασίας· αύξηση της ευαισθητοποίησης των εργοδοτών· και πιο ευέλικτες ρυθμίσεις για τη μετάβαση προς τη συνταξιοδότηση. Οι μεταρρυθμίσεις στο σύστημα μακροχρόνιας περίθαλψης θα πρέπει να αποβλέπουν στην επίτευξη βιωσιμότητας και πρόσβασης σε επαρκή, οικονομικά προσιτή και ποιοτική μακροχρόνια περίθαλψη. Η πρόσβαση σε οικονομικά προσιτή, προληπτική και θεραπευτική υγειονομική περίθαλψη καλής ποιότητας είναι, επίσης, καίριας σημασίας για την ύπαρξη υγιούς και ενεργού πληθυσμού και για την επίτευξη οικονομικής ευημερίας. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στη διάδοση των πληροφοριών, ώστε να ενθαρρυνθεί η κατάλληλη και ισότιμη πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη.
15. Ο αποτελεσματικός κοινωνικός διάλογος που θα λαμβάνει υπόψη τις εθνικές συνθήκες και πρακτικές είναι ουσιαστικής σημασίας για την αύξηση του αισθήματος της κοινής ευθύνης κατά τη διαδικασία χάραξης πολιτικής. Οι κοινωνικοί εταίροι και η κοινωνία των πολιτών θα πρέπει να συμμετέχουν εγκαίρως και με ουσιαστικό τρόπο στη διαδικασία του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΚΑΛΕΙ

ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ:

- να συμπεριλάβουν στα εθνικά τους προγράμματα μεταρρυθμίσεων τις προτεραιότητες της Ετήσιας Επισκόπησης της Ανάπτυξης και της Κοινής Έκθεσης για την Απασχόληση και να εφαρμόσουν τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων σε επίπεδο Ένωσης και κρατών μελών, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους¹
- να εφαρμόσουν τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις για το 2017
- να εντείνουν τις προσπάθειές τους για την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»
- να βασιστούν στον κοινωνικό πίνακα αποτελεσμάτων, ο οποίος χρησιμοποιείται στην Κοινή Έκθεση για την Απασχόληση για το 2018 και θα βελτιωθεί περαιτέρω, τον δείκτη επιδόσεων απασχόλησης και τον δείκτη επιδόσεων κοινωνικής προστασίας για την καθοδήγηση των προσπαθειών τους για σύγκλιση, ανάλογα με την περίπτωση.

ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

- να διατηρήσει την έμφαση σε θέματα απασχόλησης και κοινωνικά θέματα στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου
- να διασφαλίζει ότι οι εργασιακές και κοινωνικές πτυχές και επιπτώσεις λαμβάνονται δεόντως υπόψη κατά την αξιολόγηση των πολιτικών των κρατών μελών
- να επιδιώκει τον ενεργό διάλογο με τα κράτη μέλη σχετικά με το σύνολο των δεικτών του κοινωνικού πίνακα αποτελεσμάτων, με πλήρη σεβασμό στην κατανομή των αρμοδιοτήτων

ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (EMCO) ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ (ΕΚΠ)

- να συνεργαστούν στενά με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την εφαρμογή του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων σε ένα μακροπρόθεσμο πλαίσιο για την ανάληψη δράσης σε επίπεδο ΕΕ, σύμφωνα με τη διακήρυξη του πυλώνα, καθώς και σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 14ης Δεκεμβρίου 2017

¹ EUCO 19/1/17 REV1

- να συνεχίσουν τις εργασίες τους με αντικείμενο την πολυμερή και θεματική εποπτεία και τη συγκριτική αξιολόγηση, καθώς και να εξακολουθήσουν να παρακολουθούν την κατάσταση στον τομέα της απασχόλησης και στον κοινωνικό τομέα στα κράτη μέλη μέσω του κοινωνικού πίνακα αποτελεσμάτων, ο οποίος χρησιμοποιείται στην Κοινή Έκθεση για την Απασχόληση για το 2018 και θα βελτιωθεί περαιτέρω, του δείκτη επιδόσεων απασχόλησης και του δείκτη επιδόσεων κοινωνικής προστασίας, προκειμένου να παράσχουν στο Συμβούλιο τεκμηριωμένη βάση για τις συζητήσεις στο πλαίσιο της διαδικασίας του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου
- να συνεργαστούν περαιτέρω με την Επιτροπή για τη βελτίωση του κοινωνικού πίνακα αποτελεσμάτων, ιδίως στον τομέα των δυναμικών αγορών εργασίας και των δικαιών συνθηκών εργασίας, με σκοπό την έγκριση της κοινής έκθεσης για την απασχόληση για το 2019
- να συνεργαστούν στενά με άλλες συμβουλευτικές επιτροπές και ομάδες, ιδίως την Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή, την Επιτροπή Οικονομικής Πολιτικής, την Επιτροπή Παιδείας, την Ομάδα «Δημόσια Υγεία» σε επίπεδο ανώτερων υπαλλήλων και το ευρωπαϊκό δίκτυο δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης, εξασφαλίζοντας με αυτόν τον τρόπο ισορροπημένη συνεκτίμηση των οικονομικών θεμάτων, των θεμάτων απασχόλησης και των κοινωνικών θεμάτων στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου
- να συνεχίσουν να συνεργάζονται στενά με τους ευρωπαϊούς κοινωνικούς εταίρους για την προώθηση του αποτελεσματικού κοινωνικού διαλόγου, τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο.